

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ІНЖЕНЕРНО-ТЕХНІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ПРИЛАДОБУДУВАННЯ**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан інженерно-технічного
факультету Ірина
Іолана ГОЛИК
« » 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПРАВО ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Рівень вищої освіти	другий магістерський рівень
Галузь знань	17 «Електроніка, автоматизація та електронні комунікації»
Спеціальність	174 «Автоматизація, комп'ютерно-інтегровані технології та робототехніка»
Освітня програма	«Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології»
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова навчання	українська

Робоча програма навчальної дисципліни «Право інтелектуальної власності» для здобувачів вищої освіти галузі знань 17 «Електроніка, автоматизація та електронні комунікації» спеціальності 174 «Автоматизація, комп'ютерно-інтегровані технології та робототехніка» освітньої програми «Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології» другого рівня вищої освіти ОС «магістр».

Розробник: Скубенич Катерина Василівна, кандидат фізико-математичних наук, доцент, начальник відділу патентно-ліцензійного забезпечення та комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності.

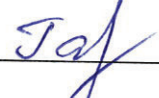
Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри приладобудування ДВНЗ «УжНУ»

Протокол № 7 від «04» травня 2023 р.

Завідувач кафедри Ігор ЧИЧУРА

Схвалено науково-методичною комісією інженерно-технічного факультету ДВНЗ «УжНУ»

Протокол № 9 від «16» травня 2023 р.

Голова науково-методичної комісії Оксана ГАПАК

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 3	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 90	1-й	1-й
Кількість модулів – 2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 1,7 самостійної роботи студента – 3,4	1-й	1-й
	Лекції:	
	20	6
	Практичні (семінарські):	
	10	2
Вид підсумкового контролю: залік	Лабораторні:	
	-	-
Форма підсумкового контролю: усна	Самостійна робота:	
	60	82

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Право інтелектуальної власності» є поглиблене засвоєння студентами комплексу знань з права інтелектуальної власності, зокрема регулювання відносин, які виникають у процесі створення, використання, регулювання та охорони об'єктів інтелектуальної власності в Україні, законодавства у сфері інтелектуальної власності, класифікації об'єктів права інтелектуальної власності, строків чинності майнових прав, договірних способів розпоряджання майновими правами інтелектуальної власності.

Під час вивчення навчальної дисципліни «Право інтелектуальної власності» проходитиме підготовка сучасного високопрофесійного фахівця, який зможе самостійно визначати об'єкти права інтелектуальної власності, буде вміти охороняти свої результати інтелектуальної, творчої діяльності, не порушувати права інших осіб, захищати свої законні права самостійно або шляхом звернення до відповідних компетентних органів України.

Відповідно до освітньо-професійної програми, вивчення дисципліни «Право інтелектуальної власності» сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК2. Здатність генерувати нові технічні ідеї в області професійної діяльності.

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК4. Здатність працювати в міжнародному контексті.

Фахові компетентності спеціальності (ФК):

СК3. Здатність здійснювати захист прав інтелектуальної власності на нові проектні та інженерні рішення та до коректного використання науково-технічної інформації з урахуванням авторських прав. Здатність проводити патентні дослідження.

СК6. Здатність до аналізу інформації з різних джерел та до інтеграції набутих знань з інших галузей, застосовувати системний підхід та враховувати нетехнічні аспекти при розв'язанні інженерних задач.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумови для вивчення навчальної дисципліни «Право інтелектуальної власності» відсутні.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньо-професійної програми, вивчення навчальної дисципліни «Право інтелектуальної власності» повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Збирати необхідну інформацію з різних сучасних джерел, аналізувати і оцінювати її.	ПРН2
Розробляти комп'ютерно-інтегровані системи управління складними технологічними та організаційно-технічними об'єктами із врахуванням нетехнічних складових оцінки об'єктів автоматизації.	ПРН4
Розробляти функціональну, технічну та інформаційну структури систем автоматизації складними технологічними та технічними об'єктами і розробляти програмно-технічні керуючі комплекси із застосуванням мережевих та інформаційних технологій, промислових контролерів, робототехнічних пристроїв, засобів людино-машинного інтерфейсу з урахуванням технологічних умов та вимог конкретного виробництва.	ПРН8

Розробляти і використовувати спеціалізоване програмне забезпечення та цифрові технології для створення систем автоматизації складними технічними та технологічними об'єктами.	ПРН9
Дотримуватись норм академічної доброчесності, знати основні правові норми щодо захисту інтелектуальної власності, комерціалізації результатів науково-дослідної, винахідницької та проєктної діяльності.	ПРН10
Застосовувати сучасні технології наукових досліджень, уміти виявляти наукову сутність проблем у професійній сфері, знаходити шляхи щодо їх розв'язання. Планувати і виконувати наукові і прикладні дослідження у сфері автоматизації та комп'ютерно-інтегрованих технологій.	ПРН11
Розробляти програми і викладати спеціалізовані навчальні дисципліни у закладах вищої освіти.	ПРН12

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «**Право інтелектуальної власності**»:

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Знати користуватися різними національними та міжнародними базами патентної документації та здійснювати патентний пошук.	ПРН2
Знати класифікацію об'єктів права інтелектуальної власності. Вміти розрізняти різні об'єкти права інтелектуальної власності.	ПРН4
Знати порядок оформлення та подання заявки на одержання патенту України на винахід (корисну модель), промисловий зразок.	ПРН8
Вміти складати та подавати заявки на об'єкти авторського права, зокрема програмне забезпечення.	ПРН9
Знати систему законодавства України у сфері інтелектуальної власності, а також основні міжнародні конвенції у сфері інтелектуальної власності.	ПРН10
Вміти аналізувати технічні рішення з метою визначення їх охороноздатності і патентної чистоти. Знати об'єкти права інтелектуальної власності, щодо яких можливе укладання договорів щодо розпоряджання майновими правами інтелектуальної власності.	ПРН11
Вміти добре орієнтуватися в патентній інформації і документації.	ПРН12

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

- поточний контроль успішності,
- проміжний модульний контроль,
- підсумковий семестровий контроль.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю:

- вибіркове усне опитування перед початком занять;
- фронтальне стандартизоване усне та/або письмове опитування за основними питаннями теми заняття;
- експрес-опитування;
- реферативні повідомлення та їх обговорення;

– перевірка якості виконання завдань для самостійної роботи, зокрема за конспектами матеріалів;

– оцінювання якості та повноти виконання завдань модульної контрольної роботи.

Форма модульного контролю: виконання модульної контрольної роботи.

Форма підсумкового семестрового контролю: залік.

Розподіл балів, які отримують здобувачі першого рівня вищої освіти (модуль I)

Поточне оцінювання та самостійна робота			Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	60	100
15	15	10		

T1, T2, T3 – теми

Розподіл балів, які отримують здобувачі першого рівня вищої освіти (модуль II)

Поточне оцінювання та самостійна робота						Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	60	100
10	10	5	5	5	5		

T1, T2, T3, T4, T5, T6 – теми

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	1	30	2	30
Презентація	1	10	1	10
Модульна контрольна робота	1	60	1	60
Разом	3	100	4	100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Модульна контрольна робота здійснюється у письмовій формі шляхом відповідей на питання тестових завдань. Кожна правильна відповідь оцінюється певною кількістю балів.

Максимальна кількість балів за кожний модуль становить 100 балів. Мінімальна кількість балів, за якої робота вважається виконаною, становить 60 балів.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Підсумковий семестровий контроль з дисципліни «Право інтелектуальної власності» здійснюється у виді заліку. Залік проводиться в усній формі шляхом співбесіди. Результати заліку оцінюються за двобальною шкалою: «зараховано», «незараховано». Підсумкова оцінка «зараховано»/«не зараховано» визначається наступними критеріями:

- оцінка «зараховано» виставляється в тому разі, коли студент бездоганно оволодів всіма розділами програми, дав глибокі, чіткі і вичерпні відповіді на всі основні і додаткові запитання, виявив розуміння фізичної суті програмового матеріалу, демонструє вільне володіння фактичним матеріалом, демонструє здатність до мислення, кваліфіковано використовує набуті знання для розв'язання конкретних практичних задач.

- оцінка «незараховано» виставляється тоді, коли студент не оволодів матеріалом даного курсу, виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, коли він під час відповіді на запитання виявив нерозуміння фізичної сутності основних понять та

термінів дисципліни, допускає плутанину, не може застосовувати набуті знання для розв'язування конкретних практичних задач, тобто виявив відсутність мінімально необхідної кількості знань з даного курсу.

За бажанням студента результуюча підсумкова оцінка може бути визначена як інтегрована оцінка засвоєння всіх тем дисципліни і кількісно дорівнює середньому арифметичному балів, отриманих за кожний модуль. Переведення результатів, отриманих за 100-бальною шкалою оцінювання в національну 4-х бальну та шкалу за системою ECTS здійснюється за наступною схемою:

Оцінка за 100-бальною шкалою	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		Іспит	Залік
90 – 100	A	Відмінно	Зараховано
82-89	B	Добре	
74-81	C		
64-73	D	Задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	Не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

За результатами контролю знань студентів, дозволяється виставлення семестрової оцінки (без здачі) – «відмінно», «добре», та «задовільно» (E). Студент має право підвищити оцінку, складаючи іспит.

Залік виставляється (без складання) у випадку набору кількості балів, що відповідає мінімальній оцінці «задовільно» (E).

Оцінки FX, F («2») виставляються здобувачам, яким не зараховано, хоча б один модуль з дисципліни після завершення її вивчення.

Студенту з оцінкою FX дозволяється скласти семестровий контроль. У випадку повторного одержання ним незадовільної оцінки, здобувач має право на повторне складання підсумкового модульного контролю (заліку) не більше 2-х разів, згідно затвердженого графіка.

Студенти, які одержали оцінку F по завершенню вивчення дисципліни (не виконали навчальну програму хоча б з одного модуля, або не набрали за поточну навчальну діяльність з модуля мінімальну кількість балів), повинні пройти повторне навчання за індивідуальним навчальним планом. Студент, який отримав за результатами підсумкового контролю оцінку «незараховано» (0-34 балів, F), зобов'язаний пройти повторний курс вивчення дисципліни (під час додаткового семестру) і скласти залік.

Результати підсумкового контролю знань заносяться до залікової відомості.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1.

Тема 1. Вступ. Право інтелектуальної власності. Основні засади права інтелектуальної власності. Класифікація об'єктів права інтелектуальної власності.

Поняття інтелектуальної власності. Об'єкти права інтелектуальної власності. Нетрадиційні об'єкти інтелектуальної власності. Суб'єкти права інтелектуальної власності.

Тема 2. Система законодавства України про інтелектуальну власність і державна система охорони інтелектуальної власності.

Законодавча база України у сфері інтелектуальної власності. Державна система правової охорони інтелектуальної власності. Міжнародна система права інтелектуальної власності.

Тема 3. Авторське право і суміжні права.

Авторське право, його зміст і межі. Поняття і види результатів творчої діяльності, що охороняються авторським правом. Цивільно-правові способи захисту авторського права і суміжних прав. Співавторство. Виникнення авторського права. Особисті немайнові права автора. Виникнення суміжних прав. Об'єкт суміжних прав. Строки чинності суміжних майнових прав.

Модуль 2.

Тема 1. Патентне право.

Патентне право. Умови надання правової охорони і критерії патентоздатності винаходу, корисної моделі та промислового зразка. Патентні мита на об'єкти промислової власності. Процедура подання заявки на одержання патенту України на винахід. Оформлення прав на винаходи, корисні моделі і промислові зразки. Охоронні документи на винаходи, корисні моделі та промислові зразки. Майнові та особисті немайнові права суб'єктів права на винаходи, корисні моделі і промислові зразки.

Тема 2. Договори у сфері інтелектуальної власності.

Особливості договорів у сфері інтелектуальної власності. Ліцензія: поняття та види. Умови дійсності договорів. Зміст договору. Реєстрація договорів у сфері промислової власності. Договори на виконання науково-дослідних, дослідно-конструкторських і технологічних робіт.

Тема 3. Комерціалізація об'єктів права інтелектуальної власності.

Мета і основні способи комерціалізації. Передача (продаж) прав, використання, оцінка вартості об'єктів права інтелектуальної власності.

Тема 4. Відкрита наука та інтелектуальна власність.

Політика відкритої науки в Україні. Захист прав інтелектуальної власності при впровадженні Політики відкритої науки.

Тема 5. Захист права інтелектуальної власності.

Охорона та захист права інтелектуальної власності, їх співвідношення. Загальні положення про систему захисту прав інтелектуальної власності. Способи захисту прав інтелектуальної власності.

Тема 6. Міжнародна охорона інтелектуальної власності.

Всесвітня організація інтелектуальної власності. Міжнародні конвенції про охорону авторського права та суміжних прав. Світова організація торгівлі.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин										
	Денна форма						Заочна форма				
	усього	у тому числі					усього	у тому числі			
		лекції	практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота		лекції	практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота
1 – й семестр											
Модуль 1											
Тема 1. Вступ. Право інтелектуальної власності. Основні засади права інтелектуальної власності. Класифікація об'єктів права інтелектуальної власності.	16	4	2			10	11	1	-		10
Тема 2. Система законодавства України про інтелектуальну власність і державна система охорони інтелектуальної власності.	12	4	-			8	11	1	-		10
Тема 3. Авторське право і суміжні права.	10	2	-			8	10	1	-		9
Модульна контрольна робота	2	-	2			-	1	-	1		-
Разом за модуль 1	40	10	4			26	33	3	1		29
Модуль 2											
Тема 1. Патентне право.	12	2	2			8	10	1	-		9
Тема 2. Договори у сфері інтелектуальної власності.	10	2	2			6	10	1	-		9
Тема 3. Комерціалізація об'єктів права інтелектуальної власності.	8	2	-			6	9	-	-		9
Тема 4. Відкрита наука та інтелектуальна власність.	8	2	-			6	9	-	-		9
Тема 5. Захист права інтелектуальної власності.	5	1	-			4	10	1	-		9
Тема 6. Міжнародна охорона інтелектуальної власності.	5	1	-			4	8	-	-		8
Модульна контрольна робота	2	-	2			-	1	-	1		-
Разом за модуль 2	50	10	6			34	57	3	1		53
Разом	90	20	10			60	90	6	2		82

6.3. Теми практичних (семінарських) лабораторних занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
Модуль 1			
1	Основні засади права інтелектуальної власності. Класифікація об'єктів права інтелектуальної власності. Правова охорона об'єктів авторського права.	4	1
Модуль 2			
1	Правова охорона об'єктів патентного права та промислових зразків.	2	
2	Комерціалізація об'єктів права інтелектуальної власності. Договірні способи розпоряджання майновими правами інтелектуальної власності.	4	1
Разом		10	2

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Охорона прав інтелектуальної власності на винаходи, корисні моделі, промислові зразки. Охорона прав інтелектуальної власності на нетрадиційні об'єкти промислової власності (наукові відкриття, комерційні таємниці, топографії інтегральних мікросхем). Охорона прав інтелектуальної власності на комерційні позначення (торговельні марки, географічні зазначення, фірмові найменування).	10	10
2	Винаходи: поняття, об'єкти винаходу, критерії правової охорони, обсяг правової охорони, зміст права.	8	10
3	Корисні моделі: поняття, об'єкти корисної моделі, критерії правової охорони, обсяг правової охорони, зміст права.	8	9
4	Промислові зразки: поняття, об'єкти промислового зразка, критерії правової охорони, обсяг правової охорони, зміст права.	8	9
5	Виникнення особистих немайнових прав інтелектуальної власності, їх зміст. Розподіл майнових прав на об'єкти права інтелектуальної власності. Строки чинності майнових прав інтелектуальної власності.	6	9
6	Об'єкти авторського права: поняття, види, критерії правової охорони. Твори, які не охороняються авторським правом.	6	9
7	Експертиза заявки на винахід (корисну модель).	6	9
8	Поняття, підстави, способи захисту прав інтелектуальної власності.	4	9
9	Всесвітня організація інтелектуальної власності. Участь України у Всесвітній організації інтелектуальної власності.	4	8
Разом		60	82

6.5. Індивідуальні завдання

Теми презентацій:

1. Інтелектуальна власність та авторське право.
2. Суб'єкти права інтелектуальної власності.

3. Правова охорона промислових зразків.
4. Торговельні марки: поняття, умови правової охорони, обсяг правової охорони.
5. Правова охорона нетрадиційних об'єктів права інтелектуальної власності.

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИКОРИСАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Технічні засоби: Мультимедійний проектор.

Обладнання: персональні комп'ютери, ноутбуки.

Програмне забезпечення Windows 10, Microsoft Power Point.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Право інтелектуальної власності: підручник / за заг. ред. С.Б. Булеци, О.І. Чепис. Ужгород: РІК-У, 2019. 488 с.
2. Право інтелектуальної власності: підручник / за заг. ред. О.І. Харитонової. Київ: Юрінком Інтер, 2019. 539 с.
3. Інтелектуальна власність та авторське право: навчальний посібник/ І.М. Чістякова та інші. Київ: Каравела, 2019. 203 с.
4. Інтелектуальна власність та патентознавство: підручник/ за ред. проф. Цибульова П.М. та доц. Ромашко А.С. Київ: КПП ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2021.
5. Право інтелектуальної власності: підручник / А.В. Аксютіна, Л.В. Межевська, О.В. Нестерцова-Собакарь та ін. ; ред. Т.В. Ярошевська. – Дніпро: ДДУВС, 2022. – 336 с.
6. Право інтелектуальної власності: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / В. В. Джунь. - К.: ДП “Видавничий дім “Персонал”, 2017. - 432 с.

Допоміжна література

1. Вахонєва Т.М. Авторське право і суміжні права в Україні: навчальний посібник. К.: ВД «Дакор», 2016. 564 с.
2. Коваль І.Ф. Комерціалізація прав інтелектуальної власності: навч.посіб. К.: Юрінком Інтер, 2018. 272 с.
3. Жилінкова О.В. Договірне регулювання відносин щодо інтелектуальної власності в Україні та за кордоном: монографія. К.: Юрінком Інтер, 2015. 280 с.
4. Посібник для суддів з інтелектуальної власності /І.М. Бенедисюк та ін. К.: К.І.С., 2018. 424 с. (електронний ресурс).
5. Дмитренко В.В. Договори щодо розпорядження майновими правами на ноу-хау. Nauka innov., 2019. 15 (3) С. 63-77. <http://scinn.org.ua/sites/default/files/pdf/2019/N3/Dmytrenko.pdf>.

Інформаційні ресурси в мережі інтернет

1. Офіційний сайт Всесвітньої організації інтелектуальної власності - www.wipo.int
2. Офіційний сайт Українського національного офісу інтелектуальної власності та інновацій (УКРНОІВІ) – <http://nipo.gov.ua>